

Uitvoeringsrichtlijn historische houtconstructies

(URL 3001)

Deze uitvoeringsrichtlijn beschrijft de werkzaamheden bij het herstellen van historische houtconstructies, zoals balklagen, gebinten, kapconstructies en binnentimmerwerk.

Een gebouw kent veel constructieve elementen die het gebouw 'dragen'. Vanuit historisch oogpunt, maar ook vanuit veiligheidsoptiek is het belangrijk om hier zorgvuldig mee om te gaan. De Uitvoeringsrichtlijn historische houtconstructies bevat belangrijke informatie over het werk van de aannemer bij het herstellen van dergelijke historische houtconstructies in monumenten. Het betreft de volgende werkzaamheden:

- het herstellen van balklagen, gebinten, constructieve vloeren en houten buitenwanden;
- het herstellen kapconstructies, zoals torenconstructies, dakbeschot met toebehoren en dakdoorbrekingen;
- het stellen en herstellen van kozijnen, ramen, deuren en luiken;
- het aanbrengen van en herstellen van binnentimmerwerk, zoals betimmeringen, binnendeuren, plafonds en trappen;
- het herstellen van bijzondere houtconstructies, zoals funderingsconstructies, het plaatsen en afhangen van kleine sluisdeuren en ander waterbouwkundig timmerwerk.

Een aannemer die aan de Uitvoeringsrichtlijn historische houtconstructies voldoet, moet de juiste kennis en expertise in huis hebben. De richtlijn stelt dan ook opleidings- en ervaringseisen. Hieronder zijn een aantal aandachtspunten op een rij gezet waar u als eigenaar mee te maken kunt krijgen. De volledige tekst van de uitvoeringsrichtlijn is te vinden op de [website van Stichting ERM](#).

Vorbereiding

Allereerst moet duidelijk zijn met welke uitgangspunten het werk gaat plaatsvinden. Welke onderdelen moeten geconserveerd, gerepareerd dan wel vernieuwd (gekopieerd, geïmiteerd, verbeterd) worden? Als er niet voldoende bekend is over de bestaande situatie, is voorbereidend onderzoek nodig. De volgende onderwerpen kunnen daarbij aan bod komen:

- Is het houtwerk beschadigd? Om welke schadevorm gaat het en wat zijn de oorzaken? Is het hout bijvoorbeeld aangetast door schimmels of insecten? Ook moet de omvang van het probleem worden onderzocht.
- Bij aanpassingen in het geval van herbestemming of intensiever gebruik van ruimten gaat de (hoofd)aannemer na of de constructie de nieuwe situatie aankan. Voldoen de balklagen met constructieve vloeren, gebinten en kapconstructies aan de eisen bij het gewijzigde gebruik? Zijn er tijdens de uitvoering stalen of betonnen hulpconstructies noodzakelijk?
- Zijn er in het verleden materialen en stoffen gebruikt die schadelijk zijn voor de gezondheid? Denk aan asbest en aan hout dat behandeld is met linaan, pentachloorfenol, loodwit of koperoxide.

Uitvoering

Veiligheid en beschermende maatregelen

Een bedrijf dat werkt volgens de uitvoeringsrichtlijn zorgt voor een juiste wijze van ontmantelen van de constructie, voor stutten/stempelen en neemt maatregelen om de rest van het gebouw te beschermen tegen vallende bouwmaterialen, stof en regen (bijvoorbeeld bij dakopeningen).

Materiaalkeuze

In de uitvoeringsrichtlijn staan opties voor de te kiezen houtsoorten, de bijbehorende kwaliteitseisen en in welke situatie deze houtsoorten geschikt zijn. Ook vindt u informatie over andere relevante materialen zoals folies, lijmen, vulmiddelen en bevestigingsmaterialen.

Technieken en toepassingen

Als houten constructies (gedeeltelijk) moeten worden vervangen, is niet alleen de keuze van de juiste houtsoort belangrijk maar ook de juiste houtverbinding en vaak de aansluiting op steen (muur en gevels) en andere materialen. De uitvoeringsrichtlijn geeft veel aanwijzingen voor toe te passen technieken en bevat uitgebreide bijlagen met tekeningen van houtverbindingen. Ook isolerende maatregelen op dakconstructies door het aanbrengen van verschillende typen folies worden beschreven.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*